

تجملات کمرشکن ازدواج در اردبیل / سایه برخی رسوم بر آموزه های دینی

چشم و همچشمی و برگزاری مراسمی سرشار از تجمل و زرق و برق در عقد و عروسی در سالهای اخیر به رسوم رایج در اردبیل تبدیل شده و تشدید آن سنت الهی را به یک امر ناممکن برای خانواده ها بویژه قشر متوسط جامعه تبدیل کرده است.

خبرگزاری مهر: چشم و همچشمی و برگزاری مراسمی سرشار از تجمل و زرق و برق در عقد و عروسی در سالهای اخیر به رسوم رایج در اردبیل تبدیل شده و تشدید آن سنت الهی را به یک امر ناممکن برای خانواده ها بویژه قشر متوسط جامعه تبدیل کرده است. به گزارش خبرنگار مهر، رقابت برای برگزاری مراسم پر زرق و برق، خرید مکرر طلا و جواهر برای عروس و صرف هزینه های گزاف برای چشم و همچشمی از جمله تجملات کمرشکن مراسم عقد و عروسی است که روز به روز تشدید و امر ازدواج را به موضوعی هزینه بر مبدل ساخته است.

اگر زمانی در اردبیل با مراسمات پر معنی و در عین حال ساده، خانواده ها به برگزاری جشن عروسی می پرداختند در حال حاضر با وجود گرانی کالاها و هزینه های سنگین زندگی تجملات برگزاری یکی از مقدس ترین مراسم افزایش یافته است.

این موضوع موجب شده پذیرش مسئولیت ازدواج از یک سو و صرف هزینه گزاف از سوی دیگر موجب مقاومت بسیاری از جوانان به ویژه پسران برای برگزاری این مراسم شود.

یک شهروند اردبیلی تصریح کرد: در حالی که در کشورهای پیشرفته به هنگام ازدواج عروس و داماد وسایل ضروری برای زندگی دو نفر را تامین و در بیشتر مواقع با یک عقد ساده و بدون برگزاری مراسم به زیر یک سقف می روند در اردبیل ازدواج کردن گذر از هفت خوان رستم است.

شاهین فرج پور معتقد است تمامی مراسم ازدواج از خواستگاری تا شب عروسی همگی آکنده از هزینه ها و تشریفاتی است که اگر داماد از سوی اشخاص دیگر حمایت نشود نمی تواند از عهده این مهم برآید.

از تعارف آب در مراسم خواستگاری تا دسته گلهای چند صد هزار تومانی

یکی از کهنسالان اردبیلی به خبرنگار مهر گفت: در گذشته مراسم خواستگاری از یک دختر تنها با تعارف آب همراه بود چراکه تعارف شیرینی و چای به منزله قبول خواستگاری معنی می شد.

رضا رستگار اضافه کرد: تنها پس از انتخاب دختر در طی مراسم "شیرینی ایچدی" یا شیرینی خوران به خواستگاران دختر چای شیرین تعارف می شد.

وی اضافه کرد: این درحالی است که امروزه خانواده های اردبیلی مقیاس دست و دل بازی، ثروت و شخصیت اجتماعی داماد را با اندازه دسته گلی که در روز خواستگاری ارائه می کند، می سنجند.

"شال اوزوک" دیروز با وزن طلا سنجیده می شود

رستگار اضافه کرد: پس از انتخاب دختر، مادر داماد برای وی هدیه انگشتر طلا به همراه شال پشمینه ظریف به نشان نامزدی می آورد.

وی اضافه کرد: این رسم با عنوان "شال اوزوک" یا شال و انگشتر در حال حاضر جای خود را به آویزهای طلا داده است که اندازه و وزن طلای آن و برلیان و الماس بودن سنگهای روی طلا ابزاری برای چشم و هم چشمی دختران تازه عروس شده است.

سقف مهریه سقفی برای تجملات ایجاد نکرد

از جمله اقدامات اخیر دولت در خصوص مقابله با ضد فرهنگهای ازدواج و رواج آن با شعار "ازدواج آسان و پایدار" ایجاد سقف برای

تعیین مهریه بود که به عقیده کارشناسان حقوقی نقشی در کاهش تجملات مراسم ازدواج نداشته است.

منیژه محمدپور در این خصوص تصریح کرد: ایجاد سقف تعیین مهریه که برای کنترل تجملات ازدواج و کاهش زندانی های ملزم به پرداخت مهریه بود عملا تاثیری در ضد فرهنگهای این حوزه نداشته است.

کارشناس حقوق افزود: بسیاری از خانواده ها بی توجه به سقف مهریه همچنان از داماد توقعات قابل توجه دارند که نشان می دهد این طرح نتوانسته پاسخی در مقابله با تشریفات رایج بدهد.

محمدپور با بیان اینکه در شرع اسلام مهریه هدیه عندالمطالبه ای از سوی مرد به زن است، ادامه داد: ارائه راهکارهایی از این دست مسکنی برای مشکلات فرهنگی است.

وی معتقد است در کشورهای پیشرفته مرد و زن پس از ازدواج در اموالی که مشترکا به دست می آورند سهم برابری دارند و به نظر ارائه این ایده از تعیین حد و مرز برای مهریه کارسازتر است.

زن قبل از ازدواج به اندازه مهریه جهاز می برد

محمد پور تصریح کرد: در حال حاضر منزلت و ارزش یک دختر در نزد خانواده شوهر به اندازه جهازی است که می برد و در کمال تاسف دیده می شود که دختر مجبور به خرید وسایلی در حد مهریه های متداول می شود.

اظهارات این کارشناس در حالی است که نگاهی به علل پیدایش جهیزیه در طول تاریخ نشان می دهد، این موضوع به عقیده ایجاد امتیاز برای ازدواج دختر بر می گردد.

در گذشته با هدف ترغیب مرد برای گزینش یک دختر خاص به همسری، پدر دختر به همراه وی هدایا، ملک، زمین و لوازمی را به مرد پیش کش می کرد.

این موضوع امروز به خرید سرخ کن، مایکروفر، ماشین ظرف شویی، اتوپرس، مجسمه های برنز و صبحانه خوری های نقره ای تبدیل شده که در عمل در زندگی یک زوج کارایی نداشته و بیشتر جنبه تشریفاتی دارد.

برگزاری مراسم "قربان پایی" در تالار مجلل شهر

هرچند که بابا صفری در کتاب "اردبیل در گذرگاه تاریخ" به تجملات هدیه بردن برای عروس اشاره کرده است اما به نظر می رسد هدیه دادن به عروس امروز در حد یک مراسم عروسی خرج بردار است.

این پژوهشگر می نویسد: مراسم "نصیب چورگی" یا بردن نان و کلوچه سهم عروس، "پارچه کسادی" یا دوخت و دوز لباس عروس، "قربان پایی" یا بردن گوسفند با همراه هدایا در عید قربان برای عروس و حناگجه سی" یا شب حناپندان از جمله مراسمی است که در فاصله عقد و عروسی برگزار می شد.

وی تاکید می کند: در این مراسم خانواده داماد زینت آلات و لباسهایی که برای عروس خریداری می شد به همگان نشان می دادند و گاهی چشم و هم چشمی موجب می شد خانواده ها وسایل عاریتی نیز برای عروس ببرند.

نگاهی به برگزاری همان مراسم در روزگار امروز بیانگر افزایش تجملات و تشریفات هدیه بردن برای عروس شده بطوریکه در اکثر خانواده ها مراسم هدیه بردن جیب تالارهای مجلل شهر را انباشته از پول می کند.

عروس اردبیلی در لباس اروپایی

اما موضوعی که موجبات تاسف کارشناسان فرهنگی استان و جامعه شناسان را فراهم کرده ورود فرهنگهای بیگانه در مراسم غنی و برخوردار از معنی ازدواج در اردبیل است.

ناصر بی آزار کارشناس جامعه شناسی در این خصوص تصریح کرد: در حال حاضر انتخاب لباس عروس، ساز موسیقی، آرایش سالنهای برگزاری مراسم، شام عروسی و حتی دسته گل عروس از کاتالوگهای ترکیه ای و اروپایی انجام می شود.

وی با انتقاد از رواج مزونهای لباس عروس در سطح شهر، اضافه کرد: ضعفهای برنامه های فرهنگی موجب شده است مزونهای مشوق لباسهای غربی عروس اردبیلی را تشویق به خرید کند.

بی آزار ادامه داد: این در حالی است که نگاهی به گذشته این منطقه بیانگر وجود آداب و رسوم ریشه دار در مراسم عروسی می باشد. وی معتقد است این بی توجهی به حدی است که از فرهنگ ایرانی تنها چند تکه نان و پنیر و آجیل در سفره عقد باقی مانده است.

مراسم دلار ریزی بر سر عروس

همچنین یکی از شهروندان اردبیلی در خصوص رواج فرهنگهای بیگانه در مراسم عروسی اضافه کرد: اگر زمانی به یمن برکت در شب عروسی پولی به داماد یا عروس هدیه می شد، امروز گردنبندهایی با دلار بر دور گردن عروس و داماد انداخته می شود.

مهناز احد زاده ادامه داد: در صورتی که دستگاههای فرهنگ ساز و بویژه نهادهای آموزشی با این موارد برخورد نکنند، موجی از خرافات، تشریفات و ضد فرهنگها مراسم عقد و عروسی در این شهر را قبضه خواهد کرد.

وی تصریح کرد: رسم هدیه دادن به عروس در شب عروسی هر روز به شکل جدیدی درآمده و خود به یکی از هزینه های مهم برگزاری مراسم ازدواج تبدیل شده است.

مختصر کردن مراسم عروسی هزینه ها را کم نکرده است

برگزاری مراسم عروسی در هفت شب و هفت روز از جمله رسومی است که در گذشته در اردبیل اجرا می شد و مختصر به کتابهای قصه نیست.

به غیر از مراسمی که ذکر آن رفت مراسم جهاز بران، شب عروسی، فرستادن ناهار و شام در روز پس از شب عروسی از سوی مادر عروس، دیدار با عروس و بردن هدیه برای وی به مدت چند هفته و تغییر آن به مراسم "بانو به تخت" و "ایاغ آشدی" و دعوت از عروس و داماد توسط اقوام و فامیل از جمله مراسم دیگری است که گاه تا چند ماه به طول می انجامید.

با این وجود شهروندان اردبیلی معتقدند در حالی که یکی از علل مختصر کردن مراسم سنتی عروسی کاهش هزینه ها است، اما این مهم نه تنها محقق نشده بلکه هزینه های برگزاری تمامی این مراسمات را در یک شبانه روز متمرکز کرده است.

احد زاده در این خصوص تصریح کرد: در حال حاضر خانواده عروس و داماد به منظور برگزاری مراسم ازدواج مجبور به پس انداز مبالغ قابل توجهی از مدتها قبل می شوند.

وی اضافه کرد: داماد برای برگزاری مراسم و عروس برای خرید جهیزیه تا مدتها فشار مالی قابل توجهی را تحمل می کنند. این شهروند معتقد است برگزاری مراسم ازدواج داماد و عروس را در بیشتر مواقع بدهکار فروشگاههای لوازم خانگی، تالار عروسی، آرایشگاه و مواردی از این دست می کند.

افزایش تجملات در جامعه مغایر با سیره نبوی است

نماینده ولی فقیه و امام جمعه اردبیل در اظهارات اخیر خود با اشاره به افزایش تشریفات در بسیاری از آداب و رسوم جامعه تاکید کرده است که تجملات و اسراف های زندگی امروز مغایر با سیره نبوی است.

حجت الاسلام سیدحسن عاملی با بیان اینکه این تشریفات بویژه در مراسم ازدواج امروز کمرشکن شده و این نادرست و غیر شرعی و دینی است، رواج تجملات و اسراف در زندگی را با سیره نبوی و فرمایشات ائمه اطهار مغایر دانسته و یادآور شده است تجملات باید از زندگی فردی و اجتماعی به خصوص در زمینه ازدواج جوانان کاهش یابد.

پیشتازی طلاق از ازدواج

تاکید امام جمعه اردبیل به کاهش تجمعات ازدواج و زمینه سازی برای افزایش آن در حالی است که طبق آخرین آمار ارائه شده از سوی ثبت احوال استان طلاق به نسبت ازدواج در اردبیل رشد بیشتری داشته است.

مدیر کل ثبت احوال استان اردبیل خبر داده است که در هشت ماهه اول سال جاری ازدواج با 3.7 درصد و طلاق با 11.4 درصد رشد مواجه بوده است.

عبدالله امینی در گفتگو با خبرنگار مهر افزود: در هشت ماهه اول سال جاری 15 هزار و 83 مورد ازدواج ثبت شده که در مدت مشابه سال گذشته با 14 هزار و 542 مورد 3.7 درصد رشد را نشان می دهد.

وی متذکر شد: از این مجموع ازدواج شهری هزار و 680 مورد با 12.2 درصد افزایش و ازدواج روستایی با چهار هزار و 403 مورد با 12.3 درصد کاهش مواجه بوده است.

مدیر کل ثبت احوال استان در خصوص پدیده طلاق در استان ادامه داد: در هشت ماه سال گذشته هزار و 380 مورد طلاق ثبت شده که در مدت مشابه سال جاری هزار و 535 مورد بوده است.

وی اضافه کرد: طلاق شهری با هزار و 176 مورد با 24 درصد افزایش و طلاق روستایی با 359 مورد با 16.8 درصد کاهش مواجه بوده است.

به گفته این مسئول نسبت ازدواج شهری به روستایی رقم 242 و نسبت طلاق شهری به روستایی رقم 327 را در سال جاری از آن خود کرده است.

حمایتهای دولتی از ازدواج اجرایی نمی شود

در حالی که ضد فرهنگ مخرب ازدواج انجام این مهم را برای جوانان سخت کرده است، حمایتهای دولتی از موضوع ازدواج نیز اجرایی نمی شود.

یکی از مهمترین این حمایتها اعطای وام ازدواج از سوی بانک مرکزی است که با بررسی این موضوع در سطح استان اردبیل و گفتگو با مدیران بانکهای عامل مشخص شد وام ازدواج مدتی است که برای ثبت نام کنندگان پرداخت نمی شود.

این در حالی است که وزیر ورزش و جوانان در اظهارات اخیر خود از نهایى شدن افزایش مبلغ وام ازدواج خبر داد و افزود: مبلغ نهایى وام ازدواج به زودی از سوی بانک مرکزی ابلاغ خواهد شد.

ازدواج آسان از جمله شعارهای دولت نهم و دهم است که به نظر می رسد در مرحله پرداخت تسهیلات رنگ و بوی خود را از دست داده و متقاضیان بسیاری را به انتظار نگاه داشته است.

در حالی که در شرع اسلام برای تسهیل امر ازدواج به دلیل ارج و منزلت آن اجرای آن به سادگی و بدون ضرورت شهادت حتی یک شاهد بیان شده، تشریفات به مانند سد نفوذ ناپذیری در مقابل آموزه های دینی و اخلاقی انجام بزرگترین پیوند الهی را سخت و طاقت فرسا کرده است.

.....

گزارش: ونوس بهنود